

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo
Iurisdictionum, Iudiciorum, & Criminum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96538)

habnerit iustam causam veniēdi, seu credendi, q̄ potuerit ad ciuitatem venire: & ꝑ̄ qualibet causa ēt iniusta excusat à dolo, & à poena. Igitur. S. p̄t. ff. de libe. cau. gl. in l. i. in ff. de abigeis. & l. plagij. C. ad l. fauā. de plagia. bonus tex. in l. 3. S. si quis ignorans. ff. ad syl. lan. & Ang. magnus practicus. in l. i. circa fi. princip. ff. de eo, per quem fac. crit. dicit, q̄ qualibet credulitas etiam crassa, & fatua à poena doli excusat, quanto magis credulitas, quæ prudentissimos fallere potuit, arg. l. 2. ff. de iuris. & fac. ignor. & idē Ang. in d. l. plagij. & in l. prator. §. hæc actio. ff. ui. bono. rap. pulcherimē inquit, q̄ propter temeritatem aliquo modo excusabilem quis non est puniendus, quia à dolo excusat. Hæc deduxi, ut ostēderem, q̄ saltem ipse Io. Baptista, qui putabat se esse saluum ob gratiam sibi cōcessam, & quam pro uirili sua adimpleuerat, reponendus, & relaxandus est, ut tutē à ciuitate Bononiæ recedere, & ad alia loca tuta se transferre possit. Superest respondendum iis, quæ primo loco in contrarium allegata fuerunt, sed ex iis, quæ ad fauorem Ioā. Baptistæ secundo loco sunt adducta, unuquique rectē intelli gens responsum illis facile accommodare poterit, id longioribus uerbis non inistam, cum res corā doctissimo, & iustissimo uiro agatur. Laus Deo.

S V M M A E.

1. Locu unus, & idem duos non capit.
2. Homo unus, & idem loca duo diuersa uerē non potest occupare, sed solum improprie, & per fictionem.
3. Delegatus principis quando subdelegatum facere possit.
4. Et auditorem deputare, qui eius nomine tanquam nudus minister audiatur.
5. Etiam non interueniente consensu partium.
6. Quid, si causa illi commissā esset per hæc uerba, quod per se ipsum cognosceret, num. 11.
7. Iudex potest ex officio cauillationes partium repellere, & uiam, qua mediante causa possit legitime expediri, eligere, ubicunq; ex culpa, & defectu partis contingere posset iudicem in uanis laborare.
8. Iudex etiam contra iuris regulas ad expeditionem cause procedere potest, quando mora est periculum allatura.
9. Et in summarijs dilaciones iuris abbreviare, & litigantium cauillatio excludere potest.
10. Delegatus principis per hæc uerba, amplam tibi facultatem, locūq; & uices nostras committimus, potest in causa commissā facere omnia, quæ ipse princeps delegans possit.
11. Bal. in c. fi. in prin. de offi. deleg. declaratur.
12. Geminitio uerborum in iure multum operatur.
13. Industria personæ in commissione, et delegatione causæ, & negotij cū cognitione causæ, & iurisdictione in dubio electa non censetur.
14. Et quando dicatur electa.

E P I T O M E.

Delegato alicui per principē in diuersis literis ad instantiam utriusque partis litigantium separatim datis examine testium ambarum partium, q̄ delegatus retento sibi examine unius partis, Auditorem deputare, uel subdelegatum facere possit, qui examen alterius recipiat, hic ostenditur.

C O N S I L I U M V.

Cum per binas, & diuersas literas sacre Cæsareæ Maiestatis fuerit commissum d. Gubernatori Mutinæ examen plurium testium in causa coram eadem pendente, per alteras uideat ad petitionem, & instantiam agentium S. D. N. Papæ examen testium pro parte Sanctitatis suæ examinandorum, & per alteras ad petitionem agentium Illustrissimi Ducis Ferrariæ examen testium pro parte sua examinandorum, contingit nunc corā prætato D. Gubernatore dubitari, utrum ipse ualeat de-

putare unū auditorē, aut subdelegatū facere, q̄ recipiat examē, & dicta testium alterius partis. retento sibi examine alterius partis. Sed ego ipsum D. Gubernatorem posse hoc facere iuris certissimi esse arbitror, attento, q̄ is propter concursum harum duarum causarum, quæ ipsi eodem tempore sunt commissæ cognoscendæ, & audiendæ, non potest audientie, & cognitioni utriusque interesse, quia sicut ꝑ̄ idem locus duos non capit, nam ubi ego sum, tu stare non potes. l. 3. S. ex contrario. ff. de acq. pos. & l. sicut certo. S. si duobus uehiculum. ff. cōmoda. ita ꝑ̄ unus, idemq; homo non potest duo loca diuersa uerē occupare, arg. l. optimā. C. de contrah. & cōmit. stipul. & S. item uerborum in fit. de inutil. stipul. sed solum improprie, & mediante fictione iuxta ea, quæ habentur in l. si is, qui pro emptore. & ibi latē per Bar. & alios. ff. de usufruc. & ꝑ̄ ubi-
 1. cunq; delegatus principis est impeditus, ut non ualeat per se interesse cognitioni causæ, uel causarū ipsi commissarum aut propter multitudinem causarum, aut quia causæ essent eodem tempore, & in diuersis locis cognoscendæ, uel aliter non possent simul, & semel examini, & cognitioni causæ interesse, tunc subdelegatū facere potest, qui eius uice de una, uel pluribus causis cognoscat, ut est tex. ibiq; Io. And. do. Anto. Abb. & alii in c. si pro debilitate. cū si. extra de offi. deleg. Sed in casu nostro ad est huiusmodi cā, & militat eadem ratio, ergo & c. ¶ Secundo ꝑ̄ delegatus Papæ, seu Cæsaris potest et inuitis partibus auditorem deputare, qui eius noīe tanquam nudus minister audiatur, ut quia fortē ipse iudex non possit per se cognoscere, ueluti est tex. in c. super q̄nū. S. uerū. ibiq; cano-
 2. nista. extra de offi. deleg. & auth. ad hæc cum ibi not.
 3. C. de iud. ¶ Tertio ꝑ̄ delegatus principis habet hoc sibi à lege concessum, ut ipse possit non modo totum negotiū, sed et unum articulum causæ, & nudū ministerium alicuius articuli mediū subdelegare. l. à iudice. C. de iud. c. pastoralis. in prin. & c. si. in prin. de offi. de leg. q̄ quidem procedit et non interueniente consensu partium, quia illis inuitis potest, arg. no. in c. si quis contra clericū. extra de foro cōpeten. cum. n. habeat hoc priuilegium à lege, non tenetur exercendo ius suum requirere consensum partium, quia nemini iniuriā facit, qui suo iure utitur. c. cū ecclesia. de elect. & subdelegando alteri negotium totū, uel illius partem non dī fines mandati excedere, ex quo hæc p̄tā à lege habet, ut supra, ita traditur per Abb. & alios in c. sup q̄-
 4. num. S. quē uerō. in fi. uer. de offi. deleg. & ꝑ̄ hæc procedunt et, si princeps cām alicui commiserit per hæc uerba, q̄ per se ipsum cognosceret, seu examinaret d. c. super q̄nū. §. intentionis. Ex quibus inferitur, q̄ quando princeps committit alicui negotiū, ut per se, uel per se ipsum examinet, & procedat, potest mandatū hoc uerē per se, & fictē mediante alio, qui uices suas representet, adimplere, ut in iuribus p̄ allegatis, q̄ est iurē notādū ad declarationē. c. cū dilecta. de rescrip. & l. diligenter. ff. mandati. ¶ Quarto cū Cæsar habeat, & possit cognoscere celeriter, & sumariē, ac extraordinariē, & causā ob temporis angustia celeritatē requirat, moraq; sit periculum allatura, profecto examē testium det celeriter expediri, ne illud in longius protrahendo, prout pars aduersa protrahi studet, & optat, pereat tempus, & cā remaneat indecisa, & cōsequenter contingat, Cæsare in uanū laborauisse. & ꝑ̄ ubi-
 5. cunq; ex culpa, & defectu partis possit cōtingere, q̄ iudex in uanū laboraret, potest iudex ex suo officio partium cauillationes repellere, & uia eligere, qua mediante cā possit legitime expediri, quia iudicis interest in uanum non laborare, ut habetur per glo. in c. i. de electio. in 6. Item ꝑ̄ ubi mora est periculum allatura, iudex potest etiam cōtra regulas iuris ad expeditionem cau-
 6. sate pro

- 9 se procedere. c. fi. extra de feriis, & l. fi. C. cod. tit. f. Po-
test etiam in summariis pro celeri cause expeditione
iuris dilaciones abbreviare, & cauillationes litigā-
tium excludere, atque præcidere elem. dispendiosam
cum ibi not. de ind. & clem. sepe de uerb. sig. Cum igitur
præfatus do. Gubernator apertè cognoscat, partè
aduersam uelle causam examinationis testium pro-
trahere, ut tempus elabatur, & causa nequeat termi-
nari, & consequenter facere, q̄ Cæsar huc usque fru-
stra laborauerit, sequitur, q̄ ipse debet reiectis cauilla-
tionibus partis aduersæ deputare duos notarios, vnū
uidelicet pro qualibet causa, qui dicta testiū scribat,
& deputare unum auditorem, uel facere subdelega-
tum, qui dicta testium alterius partis audiat, atque re-
cipiat, & ipse dicta testium alterius audiat, prout hoc
sibi à iure, & ab ipso Cæsare permillum est per supra-
dicta. ¶ Et quod etiam à Cæsare hoc sibi concessum
10 sit, f. constat ex uerbis literarum utriusque partis, in
quibus ipsi d. Gubernatori datur ampla potestas, & fa-
cultas, illi etiam a signādo uices, & locum ipsius Cæsaris
in præfenti causa examinis testium, dicendo amplam
tibi facultatem, locum, & uices nostras cōmit-
timus, per quæ uerba dicitur data d. Gubernatori po-
restas faciendi in hac causa examinis omnia, quæ Cæ-
sar ipse facere posset, & potuisset, arg. c. fanè. & c. pre-
terea. de offi. deleg. & habetur per legistās. in rubr. ff.
de offic. eius. cui mand. est iuris d. ¶ Non obstant ali-
qua, quæ prima facie aduersari uidentur, & in primis
doctrina Bal. in c. fin. in prin. de offi. deleg. qui uoluit,
q̄ quando princeps negotium alicui delegauit p̄ hæc
uerba, ut per se cognosceret, puta dicendo per te fa-
cias, seu per te cognoscas, & examines, tunc uidetur
electa industria personæ, & ille non potest subdelega-
re, quia responderet primo, f. q̄ illa doctrina non ui-
11 detur uera, & est in terminis contra text. in d. c. super
questionum. S. intentionis. ubi etiam si dictum sit p̄
te ipsum cognoscas, & procedas, tamē delegatus p̄-
cipis potest alium in locum suum subdelegare, ergo
magis poterit auditorem deputare, quia facilius de-
putatur auditor, quam detur delegatus, ut i. d. c. super
questionum. S. uerum. Secundo respondeo, q̄ doctrina
na Bal. procedit, quādo princeps in eadem oratione
usus fuit hoc pronome tu geminate, dicendo tu p̄
te ipsum cognoscas, & ita proprie loquitur Bal. ueluti
hoc modo ipsum intelligit, & declarat Abb. in d. c.
fi. in prin. in fi. uer. ponderando geminationem uer-
borum, & huius pronominis tu in eadem oratione,
12 f. quæ geminatio in iure multum operatur. l. cū osten-
dimus. ff. de fideiuss. tuto. Alex. in rub. ff. de uerb. ob-
l. balista. & ibi Bar. ff. ad trebell. & habetur per cano-
stas in c. fi. cautio. de fide instr. ¶ Non obstat, q̄ Cæ-
sar committendo examen testium Do. Gubernatori
uidetur industriam personæ elegisse, & consequenter
ipse uices suas alteri committere non potest. c. fi. §. 1.
de offic. deleg. cum sim. Quia responderet primo, q̄
licet attenda hac ratione forte do. Gubernator subde-
legare non posset (quod quidē expressè negatur) tamē
non impeditur, quominus possit in hac causa au-
ditorem deputare, quod est minus, quam subdelega-
re per ea, quæ supra dixi. Secundo respondeo negan-
do, quod in hoc casu sit electa industria personæ,
13 qm̄ f. ut probatur ibi ex text. & Abb. & docto. oēs cōi-
ter sequitur, regulariter, & in dubio princeps cōmit-
tendo alicui negotium cum cognitione cause, & sic
cum iurisdictione nunquā ceniatur industriā perso-
næ elegisse, sed potius uoluisse prouidere negotio, &
illius expeditioni: & ideo pro faciliiori negotii expedi-
tione lex, & canon uolunt, q̄ delegatus principis pos-
14 sit subdelegare; & f. ad hoc, ut industria personæ dica-
tur electa, requiritur, q̄ hoc constet uel expressè ex

uerbis principis, uel tacitè ex aliquibus uerbis hoc im-
portantibus, ut est text. in d. c. fi. §. 1. & in fi. Sed in casu
nostro princeps hoc uerbis non expressit, ut constat,
nec sunt expressa aliqua uerba, quæ hoc tacitè impor-
tent, ergo dicendum est nō esse electam industriam
personæ, & propterea sequitur, q̄ do. Gubernator po-
test hoc negotium alteri subdelegare, qui uices suas
gerat per supra allegata. Quod aut non sint expressa
talia uerba, ex quibus inferatur, electa esse industria
personæ, demonstratur, nam secundum doct. com-
muniter industria personæ dicitur electa, quando in
eadem oratione princeps geminatè hoc pronome
tu usus fuit secundum Bal. ut supra retuli: quod in ter-
minis nostris factum non reperitur. Secundo quādo
princeps usus esset his uerbis, per te personaliter cog-
noscas. d. c. fi. §. 1. quod similiter non fuit dictum in
casu nostro. Tertio quando princeps commisit, atten-
ta fide, aut industria, seu circūspectione, uel legalita-
te illius, cui commisit, ut in d. c. fi. §. 1. quod est in casu
nostro factum non fuit. Quarto quando causa crimi-
nalis esset per uiam inquisitionis commissa. d. c. fin. §.
1. ubi casus, seu quādo esset commissa prouiso eccle-
siæ de prælati, & ministris, seu quando esset deman-
datum simplex nudum ministerium sine iurisdictione,
ut in d. c. fi. in fi. & in §. 1. Sed in casu, de quo agitur
non fuit commissa causa criminis per inquisitionem
sed ciuili, uidelicet, examen testium, nec fuit com-
missa prouiso de prælati, & ministris ecclesiæ, nec
etiā fuit commissum simplex nudum ministerium,
sed cum iurisdictione, ut patet ex tenore commissio-
num, & literarum, ergo arguendo à sufficienti partiū
enumeratione apparet, q̄ in casu nostro industria p-
sonæ non dicitur electa. Quare do. Gubernator nego-
tium examinis testium alterius partis rectè subdele-
gare potest per prædicta. Hæc sunt, quæ in præfenti
articulo raptim, & ferè ex tempore mihi occurrerūt.
Laus Deo.

S Y M M A E.

- 1 Appellatio, & illius causa non potest prosequi, nec committi post
lapsum fatatum.
- 2 Rescriptum non faciens mentionem de sententiæ, seu laudi transitu
in rem iudicatā p̄ lapsū fatatū nō ualeat, nec iurisdictionē tribuat.
- 3 Periuurium cum periuurio, & culpa cum culpa compenſatur.
- 4 Appellante utraque parte una, uidelicet ad Papam, & altera ad
inferiorem, utraq; appellatio est ad Papam deuoluta, etiam si
coram inferiore per alteram partem processum fuisset.
Et an processus coram inferiore factus ualeat.
- 5 Rescriptum delegatorum cause appellationis non faciens mentio-
nem de lapsu primi fatalis, & quod propter illum appellatio sit
deserta, an sit subreptitium, & nu. 8.
- 6 Appellationis desertio an inferatur ex solo cursu primi anni, &
minoris temporis, quam sit biennium.
- 7 Appellatiōis desertio p̄ lapsū fatatū tollit pp̄ impedimētū inopie.
- 8 Sententia solum per lapsū biennij, & non primi anni dicitur in
rem iudicatam transiisse.
- 9 Laudum latum ab arbitratoribus nunquā transit in rem iudicatā.
- 10 In rescripto quando de processu coram alio facto sit faciendā men-
tio, & quando non.

E P I T O M E.

Rescriptum ab exceptione periuirii cōtra impetrā-
tem opposita, ab exceptione subreptionis ex eo, q̄
non fuerit in illo facta mentio de lapsu primi fatalis
& de transitu laudi, uel sententiæ in rem iudicatā ob
lapsum primi fatalis, & ab aliis oppositis defenditur,
& ualuisse, ac iurisdictionem tribuisse, ostenditur.

C O N S I L I U M VI.

BT si plura in præfenti causa contra rescrip-
tum opponuntur, & primo, quod fuit im-
petratum à Bernardo periuro, qui uenit
contra suum iuramentum de non ap-
pellando,